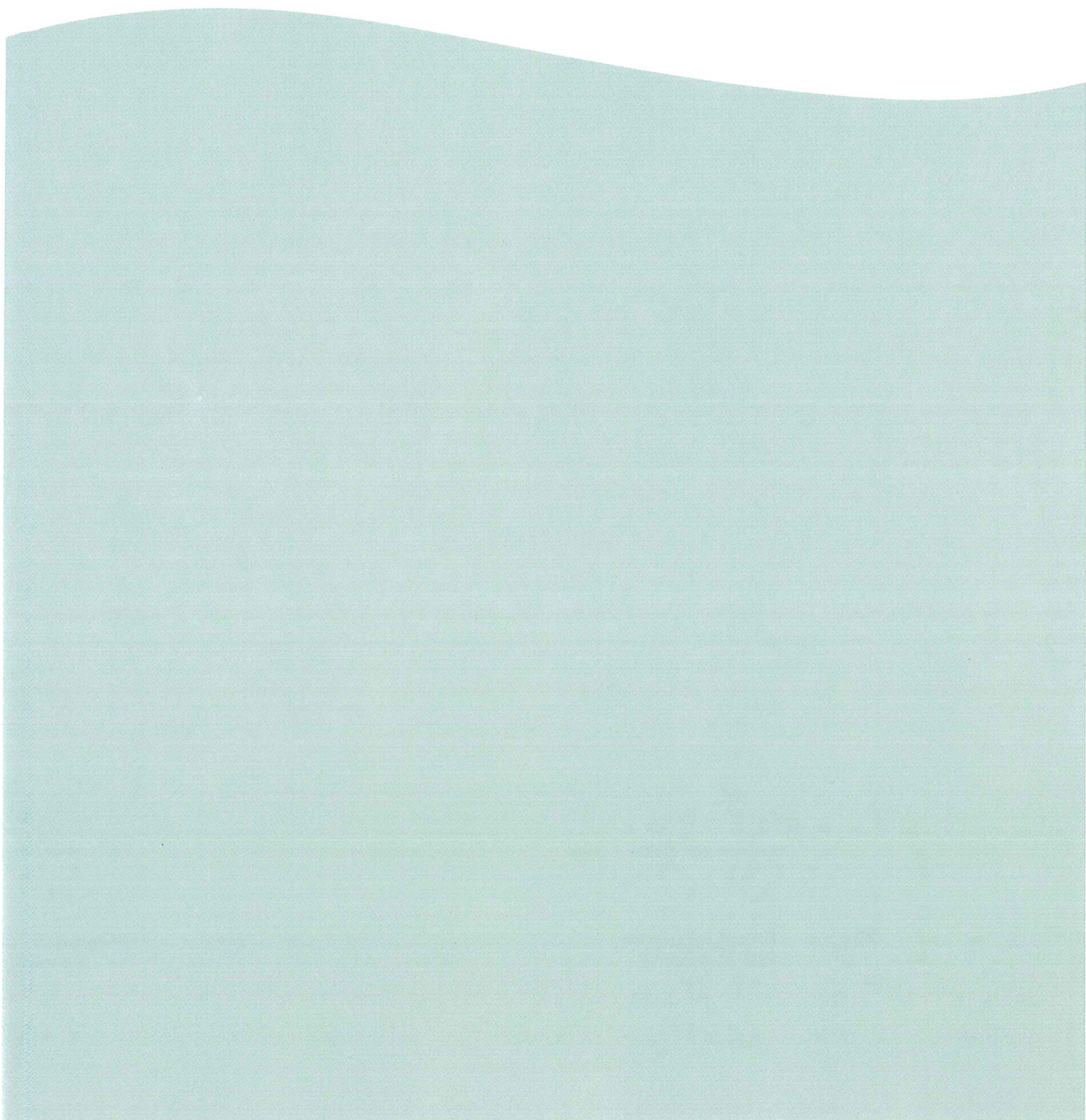

Årsrapport 2008

Årsberetning for 2008

Stiftelsen Norsk institutt for vannforskning (NIVA) er et nasjonalt forskningsinstitutt. NIVA er Norges ledende kompetansesenter for miljø- og ressursproblemer knyttet til ferskvann og marint miljø. Instituttet utfører forskning, overvåking, rådgiving, innovasjonsprosjekter, utviklingsarbeid og utredninger. NIVA bidrar i stadig økende grad med kunnskap om - og løsninger på - lokale, nasjonale og internasjonale vannfaglige spørsmål.

NIVA har hovedkontor i Oslo og avdelingskontorer i Bergen, Grimstad, Hamar og Trondheim, samt en storskala marin forskningsstasjon ved Drøbak. Stiftelsen NIVA har majoritetseierskap i forsknings-selskapene Akvaplan-niva AS i Tromsø, Geomor-NIVA Spoo i Gdansk, Polen, AquaBiota Water Research AB i Stockholm, Sverige og NIVA Chile SA, Puerto Varas, Chile. NIVA eier innovasjonsselskapet NIVA-Tech AS, som har flere hel- eller deleide datterselskaper.

Strategisk utvikling

NIVA har en viktig rolle når det gjelder forskning og utvikling av kunnskapsgrunnlaget for politikktutforming og viktige beslutninger i samfunnet. NIVAs brede kompetanse innen ferskvann og marint miljø, forskningsmessige ekspertise og lange dataserier fra miljøovervåking, er viktig for norsk næringsliv, offentlig forvaltning på kommunalt, regionalt og nasjonalt nivå, og for Norges interesser i internasjonale fora.

Internasjonalisering blir stadig viktigere for NIVAs strategiske utvikling. Tydelige og strategiske prioriteringer skal ligge til grunn for NIVAs satsing innen EUs forskningsprogrammer. Etablering av strategisk partnerskap med sentrale internasjonale forskningsmiljøer innen både ferskvann og marin forskning, blir prioriterte oppgaver.

Innovasjon og forretningsutvikling vil bli et av de viktigste vekstområdene de neste årene. Merverdi som skapes gjennom innovasjon, skal brukes til egenstyrt forskning internt i NIVA og slik bidra til økt verdiskaping i samfunnet. I tillegg er merverdi skapt gjennom innovasjon nødvendig for å kompensere for instituttets svake rammebetingelser.

Stiftelsen NIVA har 8 forskningsbaserte og innovasjonsbaserte datterselskaper. Sammen med NIVA utgjør disse en anerkjent kunnskapsbase for nasjonal og internasjonal forsknings- og oppdragsvirksomhet. Realisering av synergier mellom disse selskapene blir en prioritert oppgave framover.

Medarbeiderne er NIVA, og uten deres dyktighet, lojalitet og entusiasme er ikke NIVA en attraktiv arbeidsplass. Implementering av ny personalpolitikk med fokus på utvikling av forskerkompetanse, lederutvikling og seniorpolitikk skal prioriteres.

NIVA skal bli mer strategisk i kommunikasjonen med omverdenen. Gjennom formidling av kunnskap og kompetanse i ulike fora, økt aktivitet overfor media, samt deltakelse i samfunnsdebatten, vil NIVA sette premisser innen våre fagområder.

Norge mangler en samordnet og helhetlig instituttpolitikk. Sterke sektorinteresser og ulike rammevilkår/konkurransvilkår for ulike forskningsinstitutter medfører både en suboptimal bruk av Norges samlede FoU-ressurser i forhold til nasjonens kunnskapsbehov og svekkede rammebetingelser for mange institutter. NIVA vil gjennom Miljøalliansen og Abelia arbeide for at det lages en grundig analyse som kan legges til grunn for en helhetlig instituttpolitikk for å produsere kunnskap og løsninger på de vitale oppgavene vi må håndtere. Styret forventer at Kunnskapsdepartementet hever

seg over sektorpolitikken og utvikler en helhetlig instituttpolitikk som kan møte de store utfordringene.

NIVAs internasjonale virksomhet

Myndighetene har økende bevissthet om at Norge må styrke forskningen, spesielt med henblikk på økt deltagelse i internasjonalt forskningssamarbeid. En økende del av nasjonale FoU-midler vil kanaliseres gjennom internasjonale prosjekter og programmer. NIVA har en sterk internasjonal profil og lang erfaring med internasjonalt forskningssamarbeid. Dette er en kompetanse som skal utvikles videre som grunnlag for et økt omfang av internasjonal virksomhet i årene framover.

NIVA har inngått en samarbeidsavtale med EUs forskningsinstitutt Joint Research Centre (JRC) i Ispra, Italia. Avtalen omhandler forskerutveksling og prosjektsamarbeid. JRC har en sentral rolle i arbeidet med utvikling av EUs marine strategier. I 2008 ble det inngått en egen avtale med JRC der NIVA har en aktiv rolle i oppstarten av implementering av for EUs marine direktiv.

Omsetningen innen prosjekter med internasjonal finansiering, samt prosjekter som er forankret i utlandet, økte med 25 % til 51 mill. kroner fra 2007 til 2008. Omsetning i internasjonale prosjekter utenom EU/EEA-systemet utgjør 27 mill. kroner. Det forventes en ytterligere vekst de neste to årene, særlig på grunn av EUs 7. rammeprogram.

NIVA fortsetter de omfattende prosjektaktivitetene i Kina, både innen miljøbistand og næringsutvikling. Satsing i Latin-Amerika ble prioritert i 2008, og resulterte bl.a. i etablering av datterselskapet NIVA Chile SA som tilbyr tjenester til akvakulturmæringen i Chile. Denne satsingen ble spesielt markert under besøket i Chile av en norsk delegasjon under ledelse av forskningsminister Tora Aasland våren 2008. NIVA deltar i det norske Latin-Amerikanettverket som er en av Norges satsinger i denne verdensdelen.

EUs forskningsprogrammer

EUs 7. rammeprogram startet opp i 2008 og har hatt én runde med tildelinger. NIVA har så langt hatt suksess med tre prosjekter. Disse er sentrale satsinger innen NIVAs kjerneområder koblet til marin overvåking, vannressursforvaltning og implementering av rammedirektivet for vann. I tillegg fortsetter et stort antall prosjekter under 6. rammeprogram. NIVA er evaluert av EU og registrert med status som "non-profit research organisation".

NIVA er koordinator for et EU-prosjekt med 14 partnere (STRIVER "Strategy and methodology for improved IWRM, www.stiver.no), og har delprosjektansvar innen flere andre EU-prosjekter. Overgangen mellom to rammeprogram i EU vil som forventet gi en redusert omsetning i overgangsåret 2008. Dermed forventes imidlertid en økt aktivitet fra 2009. I januar 2009 leverte NIVA 10 søknader innen et bredt spekter av tema og programmer. Flere av disse er knyttet til andre deler av EUs forskningssystem enn våre tradisjonelle kjerneområder; for eksempel "Health", "Food agriculture, forestry, fisheries and biotechnology" og "Space". Dette viser at instituttets kompetanse er anerkjent i mange og ulike forskningsmiljøer.

EurAqua er en samarbeidsorganisasjon for de sentrale vannforskningsinstituttene i alle europeiske land. NIVA har ledet EurAqua siden 2005. EurAqua-samarbeidet gir anerkjennelse og viktig tilgang til internasjonale forskningsnettverk, til EU-kommisjonen og til andre europeiske miljøforvaltningsorganer. Høsten 2008 ble den internasjonale konferansen "How can climate change be incorporated in river basin management plans under the WFD?" arrangert i CIENS. Konferansen ble holdt som en EurAqua-aktivitet i forbindelse med NIVAs 50-årsjubileum og hadde 70 deltakere fra de sentrale vannforskningsinstituttene i Europa. Konferansen var særlig viktig fordi den påpekte store udekkede forskningsbehov i skjæringsfeltet mellom klimaendringer og vannrammedirektivet.

NIVA har gjennom 2008 satset på prosjektsamarbeid med de nye EU-landene i det tidligere Øst-Europa. Satsingen på EØS-prosjekter er i tråd med den nasjonale strategien om å delta aktivt i et integrert Europa og høste av den bevilgningen Norge bidrar med. Det er oppnådd god uttelling (5,2 mill. kroner til NIVA) i det polsk-norske forskningsfondet hvor NIVA er med i tre av de seks prosjektene som har fått tilsagn. Det er lansert to nye bilaterale programmer for nye EU-land, og NIVA er godt posisjonert i forhold til disse.

CIENS

CIENS-samarbeidet har hittil vært organisert gjennom en omfattende samarbeidsavtale, men ble i 2008 regulert gjennom et aksjeselskap. CIENS-samarbeidet vil dermed kunne fremstå som en juridisk person og kan motta og være kontraktsansvarlig for prosjekter og annen økonomisk støtte både gjennom virkemiddelapparatet og fra private kilder.

Det faglige samarbeidsklimaet er bra, men er preget av mangel på finansiering. Tilbakemeldingene på CIENS-konseptet (tverrfaglighet fra naturvitenskap til samfunnsforskning, anvendt forskning og grunnleggende forskning) er entydig positiv. Det er svært vanskelig å få finansiert tverrfaglige prosjekter i Norge, ofte i motsetning til EU og internasjonale programmer hvor tverrfaglighet i større grad er en forutsetning.

CIENS-partnerne har lyktes med mange prosjektinitiativer, men har liten uttelling når samfunnsforskning og naturvitenskap kombineres. CIENS deltok med to søknader med stor grad av tverrfaglighet og samfunnsforskning til Forskningsrådets utlysning av FME-senteret (Forskningscenter for miljøvennlig energi), men de nådde ikke opp.

Styret registrerer at det så langt har vært begrenset etterspørsel etter CIENS' tverrfaglige kompetanse i relevante departementer, direktorater og i Forskningsrådet. Skal de kompliserte og alvorlige utfordringene samfunnet står overfor løses, må myndighetene i større grad benytte tverrfaglig kompetanse og profesjonalitet.

Forskningsresultater og brukerrelevans

NIVAs oppdragsomsetning fordelt på kundegrupper er temmelig stabil fra år til år. I 2008 utgjorde industri og næringsliv 29 %, forvaltningen 41 %, Forskningsrådet, universiteter og institutter 28% og andre 2%.

NIVA har i 2008 hatt gjennombrudd med så vel nye forskningsresultater som i nye markeder. Under følger tre eksempler på slike:

Grenlandsfjorden: Fra problembarn til miljøveiviser

Forurensede sedimenter med miljøgifter er ett av de største miljøproblemene i norske fjorder. Den store opprydningen i fjordene er ennå ikke påbegynt, selv om det er gjort en del undersøkelser i fjorder med spesielt høye giftkonsentrasjoner, som for eksempel Grenlandsfjorden. NIVA har gjennomført et svært vellykket prosjekt her for å kartlegge "dioksinflyten" i fjorden, og har utviklet tiltaksmodeller og -metoder som kan brukes med hensyn til miljøgifter også i andre fjordområder.

På 1970- og 80-tallet hadde Grenlandsfjorden høye konsentrasjoner av dioksiner og andre miljøgifter i vann, sedimenter og levende organismer. Store utslipp av miljøgifter fra industri til fjorden er redusert, men sedimentene er blitt en lagringsplass for dioksiner. Forskningsprosjektet viser at giften spres fra bunnorganismer via bunndyr til fisk.

De forurensede sedimentene må enten tildekkes, fjernes eller "forbedres" av naturen selv.

Forskere i NIVA har utviklet en databasert modell av Grenlandsfjorden for å studere hvordan dioksiner vandrer gjennom systemet, fra de primære utslippene og ned i sedimentene, og derfra videre til bunnlevende organismer, fisk og skalldyr. Modellen gjør det mulig å simulere langsiktige virkninger av tiltak, og er et nødvendig verktøy sammen med direkte overvåking, for at myndighetene skal ha et beslutningsgrunnlag for tiltak i det enkelte fjordsystemet.

Arbeidet i Grenlandsfjorden har nå kommet så langt at konkrete tiltak testes ut både i laboratoriet og i mesokosmosforsøk på NIVAs Marine Forskningsstasjon Solbergstrand. Høsten 2009 planlegges det å gjennomføre en storskala felttest i Grenlandsfjorden hvor forskjellige dekkmasser vil bli lagt ut i et tynt lag på sjøbunnen, såkalt tynnsjikttildekking. Her vil blant annet tildekking med en blanding av leire og aktivt kull bli testet ut. Det vil i så fall være første gang dette blir gjort på så dypt vann og i så stor skala med denne metodikken. NIVA samarbeider med Norges geotekniske institutt om denne felttesten.

Miljøgifter i innsjøsedimenter

I 2008 kunne NIVA rapportere resultatene fra en større nasjonal sedimentundersøkelse. Undersøkelsen inngikk i prosjektet SAMOVER (Samordnet nasjonal overvåking av vannforekomster), hvor Statens forurensingstilsyn og Direktoratet for naturforvaltning ønsket å koordinere forskjellige overvåkingsprogrammer og velge felles lokaliteter i større utstrekning enn det som er gjort tidligere. Det er tredje gang på like mange tiår at NIVA har gjennomført en slik nasjonal sedimentundersøkelse.

Sedimenter er velegnet som et miljøarkiv, og kan gi informasjon om forurensningshistorien til en rekke miljøgifter. Atmosfærisk avsatte metaller binder seg til sedimenterende partikler som avsettes i innsjøenes dypeste områder. Ved å sammenlikne konsentrasjonene i nylig avsatte sedimentsjikt med dem som er avsatt i før-industriell tid, kan forurensningshistorien kartlegges.

I undersøkelsen kartla NIVA forurensingsgraden av en rekke tungmetaller og sporelementer i sedimenter fra nær 275 innsjøer. Innsjøene er i all hovedsak upåvirket av direkte tilførsler av miljøgifter, og atmosfærisk avsatte forurensninger er viktigste forurensingskilde.

Til forskjell fra de tidligere undersøkelsene omfattet denne undersøkelsen mange innsjøer, og det ble også analysert på vesentlig flere tungmetaller og sporelementer – med tildels betydelig lavere deteksjonsgrenser. Dette var mulig ved å ta i bruk nye og forbedrede analyseteknikker (høyoppløselig ICP-MS). Mange av de undersøkte innsjøene ligger i isolerte og vanskelig tilgjengelige områder, og bruk av sjøfly er nødvendig. Undersøkelsen setter derfor høye krav til logistikk, utstyr og praktisk felterfaring. Her har NIVA opparbeidet en betydelig kompetanse.

Undersøkelsen viser at langtransportert forurenset luft og nedbør har forurenset innsjøsedimentene i store deler av Norge. Sør-Norge ligger nærmest de store kildeområdene i Europa og får de største avsetningene.

Tilførslene av kvikksølv i siste 10-års periode var i hovedsak lik dem i den foregående perioden, med unntak for de mest forurensete områdene i Sør-Norge hvor en reduksjon kan spores. Tilførslene er likevel fortsatt for store over hele landet, og miljøvernmyndighetene i Norge arbeider for å styrke internasjonale avtaler for å begrense utslipp av kvikksølv til luft. Resultatene for kvikksølv vil bli presentert på en internasjonal kvikksølvkonferanse i Kina i 2009.

For andre høyt prioriterte miljøgifter som bly og kadmium var det en markert nedgang i tilførslene i Sør-Norge, men situasjonen ellers var nær uforandret.

Nytt for denne undersøkelsen var at den omfattet en rekke metaller og sporelementer som benyttes i høyteknologiske produkter og industri. Det høyteknologiske samfunnets «fingeravtrykk» ble funnet med forhøyede konsentrasjoner av elementer som gallium, tinn, tellur og wolfram i overflate-sedimentene sammenliknet med dem som ble avsatt i før-industriell tid.

CO₂-lagring og havmiljø

NIVA har lang erfaring med forskning på CO₂-lagring i geologiske strukturer. Siden 2004 har NIVA vært en aktiv partner i *EU-Network of Excellence CO₂GeoNet* som har samlet Europas ledende miljøer når det gjelder CO₂-lagring. NIVA er ansvarlig for de marine miljøvurderingene knyttet til CO₂-lagring i undersjøiske formasjoner. I 2008 har *CO₂GeoNet* etablert en europeisk forskningsforening som omfatter 13 institutter fra 9 land. NIVA er representert i foreningens styringsgruppe. Gjennom NIVAs aktiviteter, og med finansiell støtte fra *CO₂GeoNet*, bygges det en unik forskningsinfrastruktur for *in-situ*-eksperimenter om hvordan økosystemer på havbunnen responderer på CO₂-eksponering. Denne infrastrukturen, det såkalte "benthic chamber lander", vil bli et viktig verktøy for å samle inn den nødvendige kunnskap og informasjon om økologisk karakterisering i forbindelse med undersjøisk lagring, samt for å opprettholde baseline-studier og ha en langvarig overvåkingsstrategi for å kunne identifisere eventuelle CO₂-lekkasjer.

I 2008 har NIVA også deltatt i prosjektet "Geologisk lagring av CO₂: den marine komponenten" bevilget av Forskningsrådets CLIMIT-program. Dette etterfølges nå av prosjektet "Forberedelse til sub-sea lagring av CO₂: baseline innsamling og overvåking" som er finansiert av Gassnova og StatoilHydro. Prosjektet tar sikte på å opprette en struktur for kommende baseline-studier på de tre lagringsområdene i norske farvann som er knyttet til offshore-plattformene Sleipner, Troll og Snøhvit. NIVA har en viktig rolle i utvikling av kunnskap om miljøvirkninger av CO₂-lagring, og medvirker til å dokumentere potensielle effekter, samt etablere standarder for karakterisering av lagringsområder, noe som er essensielt for å få aksept for slike løsninger.

NIVA har deltatt aktivt i initiativet til å opprette et Forskningscenter for Miljøvennlig Energi (FME) på CO₂-lagring. Senteret "Subsurface CO₂ storage – Critical Elements and Superior Strategy" (SUCCESS) ble den 4. februar 2009 godkjent som ett av de 8 nye FME-sentrene finansiert av Forskningsrådet og industrien. NIVA vil bruke - og videreutvikle - sin kompetanse innen benthisk økologi, økotoksikologi, oseanografi og modellering, til å gjøre CO₂-fangst og lagring til et historisk vellykket prosjekt i Norge.

Samfunnskontakt og omdømme

NIVA skal være en ansvarlig, uavhengig og respektert kunnskapsleverandør innen vannfaglige problemstillinger og skal levere kunnskapsgrunnlag for en bærekraftig forvaltning til sine oppdragsgivere. NIVA har i jubileumsåret styrket sin kommunikasjonskompetanse og -kapasitet, og har ambisjoner om å bli en mer tydelig og profilert formidler av kunnskap, forskningsresultater og erfaringer.

Under presenteres to temaer fra NIVAs prosjekter som var særlig framme i media i 2008.

Overvåking av havmiljø med ferrybox-systemet

NIVA samarbeider med skipsfartsnæringen om å bruke rutegående skip som plattform til å overvåke miljøforhold langs norskekysten og i våre havområder, bl.a. Barentshavet. Overvåking er nødvendig for å dokumentere status og utvikling av miljøet i havet. Slike data er etterspurt bl.a. gjennom oppfølgingen av helhetlige forvaltningsplaner for Barentshavet, Norskehavet og etter hvert Nordsjøen.

Ferrybox-systemet om bord i skip består av en rekke sensorer som kontinuerlig måler vannkvalitet med hensyn på indikatorer som algemengde, temperatur, saltholdighet, partikkelmengde, oksygeninnhold og lysforhold. I tillegg tas vannprøver automatisk (forhåndsprogrammert) eller fjernstyrt over internett. Det arbeides kontinuerlig med å vurdere nye sensorer og nye måter å overvåke flere indikatorer i sjøvann. Dette gir ytterligere nyttig kunnskap om havet og vil gi ny kunnskap om forurensning, ikke mist knyttet til klimaendringer.

Ferrybox-data kombineres med målinger fra satellitt, noe som gir en god romlig/arealmessig dekning. Målingene fra de seks fartøyene som inngår i NIVAs Ferrybox-linjer, gir en helt ny måte å observere

havmiljøet på. Måleresultatene overføres via satellitt og internett til NIVA i Oslo, og vises på en egen web-portal: www.ferrybox.no.

I 2008 ble overvåkingen utvidet til også å omfatte Barentshavet i tillegg til hele norskekysten. Området mellom Norge-Danmark og Norge-Island er også overvåket ved hjelp av dette systemet. Denne nye overvåkingsteknologien og anvendelsen av den har fått mye omtale i ulike medier.

NIVA er i førerretet på det europeiske samarbeidsnettverket av Ferrybox-partnere. Utviklingen ble i tidlig fase støttet av Norges forskningsråd. Norsk Romsenter og europeiske forskningsorganer støtter virksomheten i tillegg til at NIVA deltar med egne forskningsmidler. Rederiene som deltar legger inn betydelig egeninnsats og viser slik sitt samfunnsansvar.

Akvakultur og eutrofiering i Hardangerfjorden

Sommeren 2007 ble det observert store endringer i bestanden av sukkertare langs kysten av Vestlandet. I Hardangerfjorden var det redusert forekomst av sukkertare i store deler av fjorden samt betydelig framvekst av trådformede alger. Høye sommertemperaturer, nærings saltpåvirkning eller en kombinasjon av de to ble rapportert som mulige forklaringer. Den sterke veksten i fiskeoppdrettsnæringen de siste 20 år har bidratt til en stor økning av menneskeskapt tilførsel av næringsalter til kysten av Vestlandet og Nord-Norge. Hardangerfjorden er landets mest oppdrettsintensive område. NIVA påpekte derfor at eventuelle sammenhenger mellom fiskeoppdrett og eutrofi burde studeres nærmere.

NIVAs funn i Hardangerfjorden, og vår rapport om mulige årsaker, resulterte i store oppslag i pressen. Havforskningsinstituttet var raskt ute og uttrykte sterk uenighet med NIVA og mente at de aktuelle observasjoner måtte skyldes andre forhold, bl.a. økt temperatur. Denne uenigheten kom tydelig til syne i flere presseoppslag.

Statens forurensingstilsyn (SFT) opplevde den faglige uenigheten mellom NIVA og Havforskningsinstituttet som vanskelig og ble bedt av Miljøverndepartementet om å avklare denne nærmere. Det ble derfor avholdt et fagseminar hos SFT hvor de aktuelle norske fagmiljøene deltok sammen med eksperter fra Sverige og Danmark. Det var enighet om at kystsystemene er dynamiske og at det kan være vanskelig å trekke klare konklusjoner basert på eksisterende kunnskap. Gjennomsnittsbetraktninger med hensyn til påvirkninger og effekter er vanskelig. Det ble påvist åpenbare kunnskapshull, spesielt når det gjelder vår kunnskap om utviklingen i fjordområdene. Det foregår lite systematisk overvåking i disse områdene, og uten solid dokumentasjon i tid og rom famler man litt i blinde når en problematisk miljøsituasjon først har oppstått.

Den offentlige debatten stilnet av utover høsten 2008. Kyst- og fiskeridepartementet fattet imidlertid et vedtak om ikke å gi flere tillatelser for laks- og ørretoppdrett i Hardangerfjorden med begrunnelse i de store problemene næringen sliter med når det gjelder sykdom og parasitter. NIVA har, sammen med Havforskningsinstituttet og Universitetet i Bergen, fått innvilget et felles prosjekt finansiert av Norges Forskningsråd og Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond. I dette prosjektet skal det arbeides nettopp med å belyse betydningen av nærings salttilførsler fra oppdrettsvirksomhet på bunnlevende og pelagiske kystøkosystemer. Ett av studieområdene vil være Hardangerfjorden.

50-årsjubileumsåret

NIVA ble etablert av Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Forskningsråd 1. juli 1958. 50-årsjubiléet ble markert med en stor feiring 12. juni og ved mange ulike aktiviteter gjennom hele året. NIVA fikk mye oppmerksomhet og virksomheten ble synliggjort hos kunder, myndigheter, forvaltning, samarbeidspartnere og i media.

Gjennom 50-årsjubiléet nådde NIVA fram til forskningsmiljøer, myndigheter, næringsliv og internasjonale nettverk ved hjelp av ulike seminarer, EurAqua-konferansen, jubileumsfesten og

jubileumsskriftet. Det ble lagt vekt på å beskrive den rolle og betydning NIVA har og har hatt, og at vi på dette grunnlag skal være en viktig kunnskaps- og løsningsleverandør også i de neste 50 årene. En del av aktivitetene henvendte seg til det brede lag av publikum, og da spesielt mot barn og unge gjennom forskningsdagene, en egen barnebok, et innovasjonsbilag til Aftenposten og NIVAs familiedag i CIENS.

Den krevende jubileumsmarkeringen ble gjennomført med innsats fra engasjerte medarbeidere uten svikt i prosjektgjennomføringen. Aktivitetene i jubileumsåret skapte stolthet, entusiasme og lojalitet hos våre medarbeidere.

Basisbevilgning og kompetanseutvikling

Basisbevilgningen fra Norges forskningsråd var på 22 mill. kroner i 2008, noe som er en økning på 4,4 % fra året før. Basisbevilgningen er NIVAs viktigste ressurs for strategisk kompetansebygging, og bruken av bevilgningen prioriteres i forhold til NIVAs mål og strategi. NIVAs interne kriterier for bruken av midlene er reviderte, særlig med sikte på å stimulere til innovasjon samt å styrke handlefriheten innen strategisk viktige områder. Det legges vekt på å bruke midlene i større grad til tverrfaglig samarbeid og samarbeid på tvers av NIVAs fagområder, samt til kompetansebygging og integrering av nye medarbeidere.

Høsten 2007 vedtok Stortinget et system der tildeling av grunnbevilgning til instituttsektoren skal være basert på noen resultatindikatorer. Viktige indikatorer er publikasjoner, internasjonal finansiering, samarbeid med universitetene og forskningsrådsprosjekter. NIVAs positive utvikling de senere årene med hensyn til publisering og internasjonalt samarbeid gir uttelling i forhold til resultatbasert grunnbevilgning. Forskningsrådet har beregnet hvordan veksten i basisbevilgning for 2009 vil fordele seg mellom miljøinstituttene basert på de nye indikatorene, og NIVA kom meget godt ut av denne beregningen.

Vitenskapelig produksjon, stipendiater og dr.grader

NIVA har de senere år hatt en svært positiv utvikling når det gjelder publiseringer i internasjonale tidsskrifter med fagfelleevaluering. I 2008 hadde forskere ved NIVA 86 registrerte publikasjoner med referee-ordning. Det har vært en jevn økning i antall vitenskapelige publikasjoner fra år til år og 2008 var beste år noensinne. Dette skyldes sannsynligvis både NIVAs satsing på å stimulere til økt publisering og en holdningsendring med mer fokus på vitenskapelig publisering. I 2008 ble det også produsert 172 rapporter i NIVAs egen rapportserie.

Stipendiater er viktige for utdanning og rekruttering av forskere. Ved integrasjon av stipendiatene i prosjekter og forskningsgrupper styrkes den grunnleggende forskningen innen NIVAs fagområder. NIVA har etablert en egen stipendiatpolitikk for å sikre kompetanseutvikling, god oppfølging og integrering i NIVAs øvrige virksomhet. Antall stipendiater har økt de senere årene, og ved utgangen av 2008 hadde NIVA 11 stipendiater, samt to ansatte i post doc-stillinger. Det ble avlagt 4 dr.grader i 2008.

Forskningsbasert innovasjon

Forskningsbasert innovasjon ble i 2006 etablert som et eget målområde. Ambisjonen var at denne delen av virksomheten skulle utgjøre 10 % av NIVAs omsetning innen 2010. Allerede i 2008 var omsetningen 8,3 %, og utgjorde 18 mill. kroner. I tillegg kommer omsetning i datterselskapene.

Innovasjon og forretningsutvikling vil bli ett av de viktigste vekstområdene de neste årene, og organisasjonen er godt rustet for dette. Merverdi som skapes gjennom innovasjon, skal brukes til egenstyrt forskning internt i NIVA.

Vår erfaring tilsier at profesjonalisering av NIVAs innovasjonsbaserte datterselskaper med kompetanse og kapasitet innen forretningsutvikling er viktig, likeså å utvikle skillet og grensesnittet mellom stiftelsen og innovasjonsvirksomheten.

Senteret for testing av teknologi for behandling av ballastvann (BallastTech-NIVA AS) er etablert på NIVAs marine forskningsstasjon Solbergstrand og er i drift på 3. året. Utvikling og drift har også i 2008 vært vellykket til tross for et dramatisk uhell hvor en vanntank sprakk og gjorde store skader på anlegget. Denne virksomheten hadde ikke vært mulig uten instituttets brede kompetanse og tekniske fasiliteter som er bygd opp gjennom mange tiår. I dette tilfelle utnyttes erfaringer innen algekulturteknologi og biotesting, vann- og avløpsrensing, utvikling og drift av tekniske anlegg og oppdretts-teknologi i tillegg til generell erfaring innen prosjektledelse og risikovurdering. Når dette ble kombinert med satsingen på innovasjon, var det mulig å etablere verdens første testsenter.

Samarbeidet med Forskningsparken AS, Campus Kjeller AS, Innovasjon Norge og Forskningsrådet er godt og skal utvikles videre. Formidlingsaktiviteter knyttet til innovasjonsvirksomheten anses som viktig, og i 2008 ble virksomhetene presentert gjennom et 16-siders bilag til Aftenposten om innovasjon.

Personale, arbeidsmiljø og ytre miljø

Året 2008 har vært preget av en offensiv rekruttering; det er ansatt 28 nye medarbeidere, hvorav 24 i vannfaglige stillinger. Tre forskere sluttet i 2008. I tillegg til interne forskeroppykk, bidro stipendiater som avla dr.grad til at antallet forskere i hovedstilling ved instituttet økte til 116 ved utgangen av året. Instituttet har 150 medarbeidere med høyere naturvitenskapelig grad, hvorav 72 med dr.grad.

Ved utgangen av 2008 hadde NIVA 211 medarbeidere (187 årsverk). Ved utgangen av 2007 var antall medarbeidere 193 (177 årsverk).

Den viktigste og mest krevende saken i 2008 var å finne fram til en ny pensjonsordning. Den eksisterende pensjonsordningen i Statens Pensjonskasse ble altfor dyr og måtte erstattes med en moderne ordning med akseptabelt og forutsigbart kostnadsnivå.

Administrasjonen og de ansattes representanter samarbeidet gjennom hele året for å finne en løsning. Styret vedtok i årets siste møte at instituttet skulle foreta en partiell utmelding fra Statens Pensjonskasse ved at alle medarbeidere som var født før 1952 skulle forbli i den eksisterende ordningen og at øvrige medarbeidere samt alle nye medarbeidere skulle tilsluttes en ny innskuddsbasert pensjonsordning i VITAL.

Det har vært tilløp til to alvorlige ulykker/hendelser ved instituttet i 2008. Ved forskningsanlegget på Solbergstrand sprakk en stor vanntank på ballastvannsenteret og anlegget ble påført store materielle skader, men ingen mennesker ble rammet. Til tross for at anlegget på forhånd var risikovurdert og alle påpekte forhold utbedret, skjedde dette. Hendelsen er fulgt opp både internt gjennom HMS-organisasjonen, ledelsen og styret. Likeså er det brukt eksterne eksperter for å gjennomgå hendelsen og anbefale ytterligere forebyggende tiltak. Den andre alvorlige hendelsen skjedde i fellesarealet i CIENS hvor en av våre medarbeidere var nær ved å bli rammet av alvorlig ulykke.

I 2008 var sykefraværet på ca. 3,4 %, hvilket vurderes som lavt til tross for målet på 3 %. Det ble arbeidet kontinuerlig med å forebygge sykefravær både med hensyn til det psykososiale og det fysiske arbeidsmiljøet.

NIVAs styre besto i 2008 av sju medlemmer. Av disse var fire, inkludert styreleder, kvinner. Av instituttets strategiske ledergruppe på åtte medarbeidere var fire kvinner, mens det av 12 forskningsledere var tre kvinner. Gjennomsnittsalderen for kvinner var 43 år og for menn 47,5 år.

NIVA rekrutterer internasjonalt. De siste 8 årene har NIVA ansatt medarbeidere med opprinnelse fra 43 ulike nasjonaliteter. Dette har styrket instituttet med hensyn til internasjonal orientering og dannet et mer mangfoldig kulturelt og faglig miljø. Ved rekruttering blir det tilstrebet å øke kvinneandelen blant forskere og ledere, samt å øke andelen menn innenfor områder med høy kvinneandel.

Det er ikke konstatert utslipp til det ytre miljø utover gjeldende forskrifter.

Økonomi

Brutto omsetning i NIVA var i 2008 på 217,7 mill. kroner, mot 197,0 mill. kroner i 2007. Resultatet ble et underskudd på 7,7 mill. kroner, mot et overskudd på 4,5 mill. kroner året før. Underskuddet skyldes i hovedsak tre forhold; en dramatisk økning i pensjonsforpliktelser, ikke-inntektsføring av finansinntekter og underskudd på prosjekter. Det er fortsatt stor usikkerhet om de ekstraordinære pensjonskostnadene og det vil ta flere år før disse er på et akseptabelt nivå. Brutto omsetning for konsernet var 273,4 mill. kroner, og resultatet ble et underskudd på 4,4 mill. kroner.

Stiftelsens egenkapitalandel er 24% av totalkapitalen og anses som tilfredsstillende. Underskuddet foreslås dekket av egenkapitalen. Konsernets egenkapitalandel er 23% av totalkapitalen.

NIVA-Tech AS med datterselskapene BallastTech-NIVA AS og DOSCON AS oppnådde et samlet resultat på 1,21 mill. kroner og en brutto omsetning på 13,4 mill. kroner.

Datterselskapet Akvaplan-niva AS hadde en omsetning på 52 mill. kroner og oppnådde et resultat på 1,48 mill. kroner, mot et overskudd på 2,34 mill. kroner året før.

Datterselskapet AquaBiota AB har et lite, men positivt resultat. Geomor-NIVA Spoo har et negativt resultat på -0,10 mill. kroner. NIVA Chile SA fikk også et lite, men negativt resultat på i sitt første driftsår.

Styret legger til grunn for årsoppgjøret at grunnlaget for fortsatt drift er tilstede, og at årsregnskapet er satt opp under forutsetning av fortsatt drift. Det budsjetteres med et positivt driftsresultat for 2009, men det er fortsatt usikkerhet om ekstraordinære pensjonskostnader. Ordreserven er god, og utsiktene er relativt gode i de ulike markeder.

Takk

NIVA har lyktes bra i 2008; det er gjort godt faglig arbeid og markeringen av 50-årsjubiléet har styrket NIVAs omdømme, arbeidsmiljø og medarbeidernes trivsel. Den økonomiske situasjonen er krevende, men overgang til ny pensjonsordning gir grunnlag for forutsigbare kostnader på et akseptabelt nivå.

Medarbeidernes kunnskap, motivasjon og entusiasme er helt grunnleggende for NIVAs videre utvikling. Styret retter en stor takk til alle medarbeiderne for en imponerende innsats i 2008 og ser fram til det videre samarbeidet.

Oslo, 10. juni 2009

Anne Enger
Styreleder

Tor-Petter Johnsen

Else Løbersli

Anders Elverhøi

Anne Bjørkenes Christiansen

Thorjørn Larssen

Eli Aamot

Odd Skogheim

Resultatregnskap

(1000 kroner)

NIVA-GRUPPEN			Noter	NIVA	
2007	2008			2008	2007
<u>245,783</u>	<u>273,392</u>	Driftsinntekter	3	<u>217,667</u>	<u>197,019</u>
130,413	150,696	Lønn & sos. kostnader	4	120,768	109,277
61,627	69,146	Direkte prosjektutlegg		54,252	45,876
43,671	48,914	Administrasjonskostnader		41,722	35,940
8,723	8,427	Avskrivninger	6	<u>7,946</u>	<u>7,997</u>
<u>244,434</u>	<u>277,182</u>	Sum driftskostnader		<u>224,688</u>	<u>199,089</u>
1,349	-3,790	DRIFTSRESULTAT		-7,020	-2,070
		FINANSPOSTER			
0,000	0,000	Aksjeutbytte		0,094	0,188
9,067	2,382	Finansinntekter		1,108	8,119
-1,747	-2,268	Finanskostnader		-1,516	-1,571
-0,023	-0,335	Nedskrivning av aksjer		<u>-0,409</u>	0,000
<u>7,298</u>	<u>-0,221</u>	Netto finansposter		<u>-0,723</u>	<u>6,736</u>
8,647	-4,012	RESULTAT FØR EKSTORD. POSTER		-7,744	4,665
8,647	-4,012	Res. før skatt og min.interesser		-7,744	4,665
1,210	0,706	Skattekostnad	7	0,000	0,120
<u>-0,003</u>	<u>-0,284</u>	Minoritetsandel av overskudd	11	<u>0,000</u>	<u>0,000</u>
<u>7,440</u>	<u>-4,434</u>	ÅRETS RESULTAT		<u>-7,744</u>	<u>4,545</u>
		Overføring til annen egenkapital		-7,744	4,545

Kontantstrømoppstilling 2008

NIVA-GRUPPEN		NIVA	
(alle tall i hele 1.000 kroner)			
2007	2008		
		2008	2007
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
8,647	-4,012	-7,744	4,665
8,723	8,427	7,946	7,997
	0,335	0,409	
-11,556	-6,015	-9,117	-4,038
4,340	-7,781	-7,817	5,280
9,529	11,521	8,616	0,772
19,683	2,475	-7,706	14,676
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
0,000	0,000	0,000	0,000
-11,863	-11,185	-10,198	-10,549
	6,000	5,983	
-5,176	-0,579		-5,163
-17,040	-5,764	-4,215	-15,712
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
-0,303	-0,680		
-0,029			
-0,548			-0,548
-3,638	-3,795	-4,250	-4,250
0,163	3,488	2,908	0,379
-4,355	-0,987	-1,342	-4,418
-1,712	-4,275	-13,263	-5,454
67,675	65,963	38,945	44,399
65,963	61,687	25,683	38,945
<u>Denne består av:</u>			
-1,712	-4,275	-13,263	-5,454

NOTER TIL REGNSKAPET 2008

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven 1998. Det er utarbeidet etter norske regnskapsstandarder. Interne kjøp og salg, interne overførslar og mellomværende er eliminert i konsernregnskapet. I konsernregnskapet inngår følgende selskaper: NivaTech AS med datterselskapet BallastTech AS, Doscon AS og NIVA Chile, AquaBiota AB, GeomorNIVA Polen, Akvaplan NIVA AS med datterselskapene Unilab Analyse AS og Akvaplan Barents i Murmansk.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er uansett klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Langsiktig gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendring.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Kortsiktig gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendring.

Enkelte poster er vurdert etter andre regler, og redegjøres for nedenfor.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler avskrives over forventet økonomisk levetid. Avskrivningene er som hovedregel fordelt lineært over antatt økonomisk levetid.

Aksjer i datterselskaper og øvrige datterselskaper

Anleggsaksjer balanseføres til anskaffelseskost. Investeringene blir nedskrevet til virkelig verdi dersom verdifallet ikke er forbigående. Øvrige anleggsaksjer er vurdert etter kostmetoden.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Pensjoner

Ved regnskapsføring av pensjon er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn. Estimataavvik og planendringer amortiseres over forventet gjenværende opptjeningsperiode i den grad de overstiger 10 % av den største av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene (korridor).

Leieforpliktelser

Morselskapet inngikk i 2006 en husleieavtale med Forskningsparken på 15 år for lokalene i Ciens Eiendom AS. Den årlige forpliktelsen utgjør 7,1 mill kroner og indeksreguleres med 0,75 % av årlige konsumprisindeks. Det er ikke inngått andre leieavtaler eller leasingavtaler av vesentlig betydning utover ordinære husleieavtaler for datterselskapene.

Beløp i 1000 kroner hvis ikke annet er nevnt

Note 2 Oppdrag i arbeid

Inntektsføring skjer til salgspris i takt med framdrift i prosjektene. Oppdrag i arbeid er deretter nedskrevet med 10% i morselskapet og 20% i Akvaplan-niva as.

Note 3 Driftsinntekter

	NIVA		NIVA-GRUPPEN	
	2008	2007	2008	2007
Prosjektinntekter	191 342	170 971	246 102	218 842
Basisbevilgning	21 379	20 999	21 379	20 999
Nasjonale oppgaver	4 308	4 308	4 308	4 308
Andre driftsinntekter	638	741	1 603	1 634
Sum	217 667	197 019	273 392	245 783

Note 4 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser m.m.

Lønnskostnader	NIVA		NIVA-GRUPPEN	
	2008	2007	2008	2007
Lønninger	89 985	80 550	116 235	98 403
Folketrygdavgift	14 738	13 583	16 689	15 285
Pensjonskostnader	14 558	13 654	16 301	14 318
Andre ytelser	1 487	1 490	1 471	2 407
Sum	120 768	109 277	150 696	130 413
Antall årsverk pr. 31.12	211	191	273	242

Datterselskaper har mottatt skattefunn midler på 2,333 mill kroner hvorav 1,748 mill kroner er gått til reduksjon av lønnskostnader under driften, 0,249 mill kroner har gått til reduksjon i prosjektkostnader og 0,336 mill kroner har gått til reduksjon i driftskostnader.

Honorar til styrets medlemmer og lønn og annen godtgjørelse til administrerende direktør utgjorde henholdsvis 205 og 931 i NIVA og 370 og 2 724 i konsernet.

Det er ikke ytet lån eller stillet sikkerhet for lån hverken til daglig leder eller noen av styrets medlemmer.

Revisor

Kostnadsført revisjonshonorar for 2008 utgjør 105 i NIVA. I tillegg kommer honorar for revisjon av prosjekter og andre tjenester med 62 som for det meste er viderebelastet. For konsernet utgjør dette henholdsvis 211 og 203

Note 5 Pensjonskostnader og -forpliktelser

Det ble med virkning fra 31.12.08 foretatt en partiell utmelding i Statens Pensjonskasse (SPK) for alle ansatte i NIVA født før 01.01.53. Utmeldelsen er ennå ikke formelt behandlet og endelig godkjent av SPK eller departementet. De utmeldte ble samtidig meldt inn i en innskuddspensjonsavtale med Vital forsikring.

SPK har utført beregninger av pensjonsforpliktelse og fiktivt fond for NIVA pr. 31.12.08 basert på disse forutseninger.

Selskapet har pensjonsordninger som omfatter 56 personer i stilling, 157 med oppsatte rettigheter og 49 løpende pensjonister. Ordningen omfatter ytelser etter lov om Statens Pensjonskasse. Pensjonsordningen er ikke fondsbasert.

Beregningene følger norsk regnskapsstandard for pensjonskostnader.

Til tross for at det er usikkerhet knyttet til ansvaret for oppsatte rettigheter for 157 personer som ble meldt ut av ordningen, har vi inntil det foreligger endelig godkjenning fra departementet valgt å ta fremtidige forpliktelser inn i noten. SPK har på uformelt grunnlag antydnet et sluttoppgjør for disse forpliktelsene på 17,9 millioner kroner som delvis er dekket av tidligere års avsetninger på 10,7 millioner kroner. Netto ikke regnskapsførte forpliktelser vil dermed bli omtrent 7 millioner kroner.

Pensjonskostnad	NIVA GRUPPEN			
	2008	2007	2008	2007
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	9 085	8 992	9 774	9 708
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	10 507	9 817	10 552	9 845
Avkastning av pensjonsmidler	-9 401	-8 066	-9 453	-8 112
Administrasjonskostnad	228	208	245	240
Arbeidstakers andel av årets premie	-1 675	-1 522	-1 675	-1 522
<u>Resultatført estimatendring avvik</u>	<u>5 814</u>	<u>4 225</u>	<u>5 998</u>	<u>4 418</u>
<u>Netto pensjonskostnad før arbeidsgiveravgift</u>	<u>14 558</u>	<u>13 654</u>	<u>15 441</u>	<u>14 577</u>

Pensjonsforpliktelse	2008	2007	2008	2007
Beregnete pensjonsforpliktelse	212 565	204 677	214 120	205 898
Pensjonsmidler (fiktivt fond)	-159 996	-159 597	-160 975	-160 607
Netto pensjonsforpliktelse	52 569	45 080	53 145	45 291
Arbeidsgiveravgift	7 412	6 356	7 469	6 386
<u>Ikke resultatført estimatavvik</u>			<u>176</u>	<u>0</u>
<u>Estimert pensjonsforpliktelse</u>	<u>59 981</u>	<u>51 436</u>	<u>60 790</u>	<u>51 677</u>
<u>Balansført pensjonsforpliktelse</u>	<u>10 716</u>	<u>7 808</u>	<u>11 525</u>	<u>8 037</u>

Økonomiske forutsetninger	2008	2007	2008	2007
Avkastning på pensjonsmidler	5,75%	5,75%	5,75 %	5,75-6,0 %
Diskonteringsrente	5,20%	5,2%	5,2 %	5,2-5,5%
Årlig lønnsvekst	4,00%	4,0%	4 %	3-4%
Årlig G-regulering	3,75%	3,75%	3,75 %	3-3,75%

Note 6 Driftsmidler

	Tomter, bygninger og annen fast eiendom		Driftsløsøre, inventar, maskiner o.l.		Sum	
	NIVA	NIVA-GRUPPEN	NIVA	NIVA-GRUPPEN	NIVA	NIVA-GRUPPEN
Anskaffelseskost 1/1	6 209	6 209	57 790	61 635	63 999	67 844
Anskaffet	2 076	2 076	8 117	9 196	10 193	11 272
Avgang kostpris						
Anskaffelseskost 31/12	8 285	8 285	65 907	70 831	74 192	79 116
Akk.avskrivninger	4 878	4 878	33 675	36 637	38 553	41 515
Bokført verdi 31/12	3 406	3 406	32 232	34 194	35 639	37 601
Ord avskrivninger	107	107	7 838	8 320	7 945	8 427
Avskrivning i %	2 - 10 %		10 - 25%			

Note 7 Årets skattekostnad – utsatt skatt

NIVA anser seg ikke som skattepliktig for sin virksomhet. Oslo ligningskontor anser derimot NIVA og en del andre institutter som skattepliktig, og har i denne sammenheng krevd selvangivelser for perioden 2004 – 2006. Ligningen for denne perioden er ennå ikke vedtatt. Skatt for denne perioden er beregnet til 547 og er i sin helhet ført mot egenkapitalen. Alle skattekrav som er ført i morselskapet relaterer seg til formueskatt. Fra 2008 er forskningsinstitutter fritatt for formueskatt. Morselskapet har et betydelig skattemessig fremførbart underskudd. Som følge av at NIVA ikke anser seg som skattepliktig, er utsatt skattefordel ikke balanseført.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel relaterer seg til datterselskaper i Norge og Sverige og er av den grunn oppført med bruttotall i balansen.

Skattekostnaden i konsernet er på totalt 706 og fremkommer således:

Betalbar skatt	946
Endring utsatt skatt	-240
Sum skattekostnad	706

Note 8 Finansielle anleggsmidler i morselskapet

Selskap	Forretningskontor	Eierandel	Stemmeandel	Egenkapital	Resultat
Akvaplan-niva AS	Tromsø	94,0%	94,0%	14 822	1 479
Nivatech AS	Oslo	100%	100%	86	-192
Geomor-NIVA	Polen	75%	75%	-400	-102
AquaBiota AB	Sverige	75%	75%	572	2
NIVA Chile S.A	Chile	100 %	100 %	33	-4

NIVA-GRUPPEN

Selskap	Bokført verdi	Eierandel
Miljøforskningssenteret AS	26	25,6 %
Ciens Eiendom AS	774	32,4 %
Ciens Eiendom KS	20 503	29,2 %
EIFair AS	764	40,2 %
Andre aksjer	127	
Sum	22 194	

Note 9 Mellomværende med selskap i samme konsern m.v.

	NIVA	
	2008	2007
Nivatech AS	1 050	697
BallastTech NIVA AS	6 271	2 603
Akvaplan Niva AS	245	309
Geomor-NIVA	-15	262
AquaBiota AB	-96	0
NIVA Chile S.A	308	0
Doscon AS	20	0
Sum	7 784	3 871

Note 10 Bundne bankinnskudd

	NIVA	NIVA-GRUPPEN
Skattetrekksmidler som inngår i posten	43	1 132
Bankgaranti prosjektforskudd	0	0

Note 11 Minoritetsinteresser

Minoritetsinteresser pr. 1.1	1 986
Minoritetenes resultatandel	284
Minoritetsinteresser pr. 31.12	2 270

Note 12 Egenkapital

	NIVA	NIVA-GRUPPEN
Egenkapital 1.1.2008	42 645	50 497
Årets resultat	-7 743	- 4 012
Andre justeringer		- 751
Egenkapital 31.12.2008	34 902	45 734

NIVA er en selveiende stiftelse.

Note 13 Langsiktig gjeld

Langsiktig gjeld	NIVA		NIVA-GRUPPEN	
	2008	2007	2008	2007
Gjeld til kredittinstitusjoner	16 188	20 438	17 400	21 195
Sum	16 188	20 438	17 400	21 195

Neste års avdrag på langsiktig gjeld utgjør 4 250. Av den langsiktige gjelden forfaller 4 437 først etter fem år.

Note 14 Pantstillelser og garantier m.v.

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Gjeld som er sikret ved pant og lignende		
Gjeld sikret ved pant	17 049	21 195
Garantier for skattetrekkmidler	4 300	4 300
Sum	21 349	25 495
Balanseført verdi av eiendeler pantsett for egen gjeld og garantier	21 349	26 855

Til styret i stiftelsen
NORSK INSTITUTT FOR VANNFORSKNING

REVISJONSBERETNING FOR 2008

Vi har revidert årsregnskapet for NORSK INSTITUTT FOR VANNFORSKNING for regnskapsåret 2008, som viser et underskudd på kr. 7.744.000,- for morselskapet og et underskudd på kr. 4.434.000,- for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av underskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, noteopplysninger og konsernregnskap. Regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av stiftelsens styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimer, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av stiftelsens formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvise bilde av selskaps og konsernets økonomiske stilling pr. 31. desember 2008 og for resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge
- opplysninger i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av underskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Vi har ikke fått kjennskap til noe forhold som tilsier at Stiftelsens forvaltning og utdelinger ikke er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, den 10. juni 2009

Erik A. Bell
Statsautorisert revisor